

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling
Mail behandelaar: **m.stevens@barneveld.nl**
Telefoonnummer: **0342-495829**

Raadsvoorstel nr. 1538
Barneveld, 29 juni 2021
Portefeuillehouder: B. Wijnne

Onderwerp: **Hoofdpijnennotitie Koers Barneveld 2040**
Keuzes voor de toekomst van de gemeente Barneveld

Samenvatting

De Hoofdpijnennotitie Koers Barneveld 2040 bevat een aantal uitgangspunten met betrekking tot de groeiambitie van de gemeente Barneveld.

De afgelopen periode is – aan de hand van een aantal ontwikkelscenario's en ter voorbereiding op het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld – nagedacht over die toekomstige ontwikkeling. Dat heeft geleid tot een **zevental** uitgangspunten dat aan de gemeenteraad, ter vaststelling, wordt voorgelegd.

Na de zomer wordt gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld. Inwoners, ondernemers en andere partijen worden bij het opstellen daarvan actief betrokken.

Aan de raad,

1. Kennis te nemen van de Hoofdpijnennotitie Barneveld 2040 – Keuzes voor de toekomst van de gemeente Barneveld;

2. In te stemmen met de volgende **zeven** uitgangspunten:

1. De gemeente Barneveld kiest vanuit haar maatschappelijke opgave voor het faciliteren van verdere groei van het inwonertal naar zo'n 80.000 à 85.000 inwoners richting 2040

1.1. We zien groei niet als een bedreiging maar als een kans;

1.2. We zien ontwikkelmogelijkheden en woningopgaven in alle kernen;

1.3. We kiezen daarmee voor een **gedifferentieerd** woningbouwprogramma tussen de 8.000 en 10.000 woningen (een koers tussen scenario 2 en 3 in);

1.4. We streven de eerstkomende jaren naar een bouwtempo van gemiddeld 500 woningen per jaar (passend bij wat de afgelopen vier jaren als prestatie is gerealiseerd, **in lijn met de Woonvisie en tegemoet komend aan de druk op de woningmarkt**) en hebben oog voor de betaalbaarheid van het wonen;

1.5. We dragen hiermee ruimschoots bij aan de regionale woningbouwopgaven (van minimaal 6.000 woningen **ten behoeve van de woningbehoefte in regio Foodvalley**), de bouw van minimaal 8.000 woningen betekent een (ruime) verdubbeling ten opzichte van de Primos-prognoses;

1.6. We kunnen hiermee onze reeds bekende plancapaciteit (van circa 6.000 woningen) benutten en is er is dan nog ruimte voor nieuw initiatief;

1.7. We bewaken de voortgang en zorgen voor een goede fasering en dosering over de kernen;

1.8. We houden hiermee zélf meer de regie.

2. We blijven investeren in het welzijn van onze inwoners

2.1. Het welbevinden van onze inwoners staat centraal in de groei en ontwikkeling van Barneveld;

2.2. Deze groei en ontwikkeling krijgt vorm en inhoud in nauwe samenspraak met onze inwoners;

2.3. Veilig, plezierig en gezond wonen vinden wij van het grootste belang; we zetten in op de bouw van gedifferentieerde buurten en wijken;

2.4. Voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Het gaat om sociale, maatschappelijke en culturele voorzieningen in de breedste zin van het woord, op wijk- en dorpsniveau;

2.5. De capaciteit en ontwikkeling van deze voorzieningen blijft in balans met de groei van onze gemeente;

2.6. Bij de groei van Barneveld is de open samenleving, met ruimte voor diversiteit, het uitgangspunt. We willen de sociale samenhang blijvend versterken;

2.7. Voor kwetsbaren in onze samenleving hebben en houden wij extra aandacht. Daar waar mogelijk wordt bevordert dat mensen naar elkaar omzien.

3. Woningbouw vindt niet alleen in Barneveld en Voorthuizen, maar in alle kernen plaats

- 3.1. De verhouding Barneveld/Voorthuizen versus de overige 7 kernen verschuift daarbij van 20% in deze 7 kernen richting 30%;
- 3.2. De exacte verdeling vindt plaats in afstemming met inwoners en overige stakeholders;
- 3.3. We streven naar meer aanbod en continuïteit in de 7 kleinere kernen maar tegelijkertijd met het behoud van de eigen (dorpse) identiteit ¹);
- 3.4. We maken bij voorkeur gebruik van de bestaande infrastructuur en voorzieningen en investeren op die manier in de kracht van onze kernen; voorzieningen als sport, cultuur en onderwijs zullen op passende wijze meegroeien;
- 3.5. Dit draagt bij aan de robuuste vitaliteit van onze kernen;
- 3.6. We zijn ons ervan bewust dat de mate van groei direct verband houdt met andere zaken, zoals de bereikbaarheid met OV, fiets en auto.

4. We zoeken naar een goede balans in de ruimtevrage van woningbouw, landbouw, energietransitie en natuur

- 4.1. We koesteren, ondanks onze groeiambitie, onze ligging en positie in de Vallei en op de Veluwe;
- 4.2. Een goede verdeling houdt de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in balans;
- 4.3. We houden bij de groei in het bijzonder ook rekening met een gezond toekomstperspectief voor onze agrarische sector;
- 4.4. We waarderen de mogelijke maatschappelijke inzet van de landbouw voor landschap, recreatie, biodiversiteit en klimaat en we combineren, waar mogelijk, functies;
- 4.5. We kiezen, waar mogelijk, met woningbouw voor inbreiding boven uitbreiding (waarbij hoger bouwen in de grotere kernen, mits stedenbouwkundig passend, een optie is).

5. We investeren extra in de kwaliteit van onze leefomgeving

- 5.1. Vanwege het belang van goede gezondheid en meer vrije tijd wordt dit belangrijker;
- 5.2. We houden voldoende groene buffers tussen de kernen, waardoor inwoners het buitengebied snel kunnen ervaren;
- 5.3. We zetten in op een aantrekkelijk, onderling verbindend wandel- en fietspadennetwerk;
- 5.4. We behouden binnen de woonbuurten voldoende (groene) ruimte en voorzieningen voor ontmoeting, spelen en klimaatadaptieve maatregelen;
- 5.5. Natuur inclusief bouwen wordt de standaard en waar mogelijk combineren we het realiseren van woningbouw met het integraal mee-ontwerpen en exploiteren van ruimte voor cultuur en ontspanning;
- 5.6. We hebben nadrukkelijk oog voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen;
- 5.7. We zetten in op meer biodiversiteit en landschappelijke waarden, zoals versterking van het Groene Valleilint en de bekenstructuur en hebben aandacht voor zaken als hittestress, droogte, extreme regenval;
- 5.8. We anticiperen op ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, energietransitie, circulaire economie en klimaat;
- 5.9. We verbeteren, waar mogelijk, de luchtkwaliteit.

6. We investeren in de mobiliteit en bereikbaarheid van Barneveld

- 6.1. We willen – samen met Rijk, en provincie en andere partners – investeren in een goede externe bereikbaarheid om onze strategische ligging te benutten;
- 6.2. We benutten de bestaande capaciteit van de infrastructuur in alle kernen en het buitengebied binnen acceptabele grenzen van leefbaarheid, veiligheid en barriërewerking en beogen een robuuste infrastructuur van rondwegen en radialen rond de grote kernen;

¹ Zes van de negen kernen zullen in 2040 nog steeds (royaal) onder het inwonertal van een wijk als Bloemendal blijven.

- 6.3. *We benutten stationsomgevingen voor wonen en werken om zo ook het gebruik van openbaar vervoer per spoor te stimuleren en zetten in op het gesprek met andere overheden over de mogelijkheden voor een spoorhalte bij Barneveld-Noord en Stroe en de inzet van snelle buslijnen;*
- 6.4. *We stimuleren gezondheid van mensen en omgeving door te blijven inzetten op een goede fietsinfrastructuur en -voorzieningen;*
- 6.5. *We bezien de aanleg van nieuwe (weg)infrastructuur waar mogelijk in samenhang met fysiek-ruimtelijke ontwikkelingen;*
- 6.6. *Bouwlocaties, ook in de kleinere kernen, moeten financieel bijdragen aan het opwaarderen van de infrastructuur als ze medeveroorzaker zijn van een toekomstig knelpunt.*

7. We blijven (mede ook vanwege onze ligging) investeren in het vestigingsklimaat van Barneveld

- 7.1. *We doen dit zowel kwantitatief, zodat het aantal banen in balans blijft met het aantal inwoners, als kwalitatief;*
- 7.2. *We zijn ervan overtuigd dat dit goed is voor de werkgelegenheid en de kwaliteit van onze voorzieningen;*
- 7.3. *We creëren hierdoor mogelijkheden voor aanvullende ontwikkelingen (zoals extra haltes en sprinter op lijn Amersfoort – Apeldoorn);*
- 7.4. *We zetten in op de ontwikkeling van Harselaar-Zuid Fase 1b en 2, de Nijkerkerweg (tussen A30 en Bloemendal), woonwerklandschap in Voorthuizen en nieuwe mogelijkheden in Stroe en Kootwijkerbroek waarbij we zorgvuldig kijken naar passende bedrijfstypen;*
- 7.5. *We hebben extra aandacht voor hoger geschoold werk;*
- 7.6. *De clustering van agrofood en de verbinding met praktische kennis/onderwijs wordt van belang geacht;*
- 7.7. *We voor de eventuele realisering van een railterminal op Harselaar een robuuste, toekomstgerichte verkeersafwikkeling een belangrijke voorwaarde vinden.*

- 3. Deze zeven uitgangspunten het vertrekpunt te laten zijn voor de Omgevingsvisie Barneveld en leidend te laten zijn voor de inzet van Barneveld in de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en het Ontwikkelbeeld Amersfoort.

1. Inleiding

Op 1 januari 2022 treedt – naar verwachting – de Omgevingswet in werking. Eén van de belangrijkste instrumenten van deze nieuwe wet is de Omgevingsvisie. Het is de bedoeling dat alle gemeenten uiterlijk 1 januari 2024 over een (door de gemeenteraad vastgestelde) Omgevingsvisie beschikken. De gemeenteraad stemde eerder in met de Vertrekpuntennotitie; daarin wordt richting gegeven aan het vervolgproces om te komen tot de Omgevingsvisie Barneveld.

De Vertrekpuntennotitie maakt óók melding van het opstellen van een hoofdlijnennotitie. Deze notitie verkent – met inachtneming van huidige en verwachte ontwikkelingen – een aantal toekomstscenario's voor de fysiek-ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Barneveld tot 2040 ten aanzien onder andere wonen, werken, voorzieningen, natuur- en landbouw, recreatie en energie & klimaat.

Het is belangrijk na te denken over de toekomstige ontwikkeling van onze gemeente. Dat gebeurde ook eerder, bijvoorbeeld bij het vaststellen van de Strategische Visie Barneveld 2030 'Over Morgen en Meedoen' (2016). Barneveld is immers een dynamische gemeente. De centrale ligging draagt hier zeker aan bij. De groei van de gemeente Barneveld – zowel op het gebied van wonen als op het terrein van werken – zette de afgelopen jaren door; van 52.500 inwoners in 2010 naar ruim 60.000 inwoners in 2021. En het aantal arbeidsplaatsen groeide tussen 2010 en 2021 met 3.000 naar 34.500, terwijl de Barneveldse beroepsbevolking op dat moment 32.000 bedroeg.

De druk op beide markten is groot; er wordt zowel in Regio Foodvalley als in Regio Amersfoort ruimte gezocht voor indicatief 76.000 woningen tot 2040 en voor het faciliteren van voldoende werkgelegenheid. Er lopen in beide regio's verstedelijkingsstudies om alle ruimteclaims op goede wijze te kunnen herbergen. In dat verband is het goed om te weten wat we zelf als gemeente Barneveld willen.

Proces

De gemeenteraad vroeg eind 2020 een aantal ontwikkelscenario's te beschrijven dat na een bespreking ervan zouden kunnen leiden tot een (door de raad vast te stellen) ontwikkelrichting die basis en opmaat vormen voor de later dit jaar op te stellen Omgevingsvisie Barneveld. De afgelopen periode leidde dat tot het opstellen van de Hoofddlijnennotitie Ontwikkelingscenario's Gemeente Barneveld (zie Deel B van de bijlage) die op 9 maart jl. is besproken tijdens een raadsinformatiebijeenkomst onder leiding van de heer Co Verdaas.

Naar aanleiding van deze informatiebijeenkomst verscheen een samenvattende memo (Kiezen voor de kracht van de kernen, zie hiervoor deel C). Tenslotte werd op 8 april jl. tijdens de commissievergadering Grondgebied afgesproken dat een Discussienotitie Barneveld 2040 zou worden opgesteld ten behoeve van een verdiepende bijeenkomst met de gemeenteraad. Deze bijeenkomst vond geen doorgang. In plaats daarvan is gekozen voor het door het college van B&W aan de gemeenteraad voorleggen van een voorstel voor een aantal uitgangspunten voor de toekomstige koers van de gemeente Barneveld (deel A van de bijlage). Het voorstel – dat in de beslispunten is vervat – is gebaseerd op de in de bijlage opgenomen documenten en de gesprekken die met de gemeenteraad zijn gevoerd.

2. Door de raad gestelde kaders

N.v.t.

3. Beoogd effect

- a) Meetbaar effect: Het vaststellen van een aantal uitgangspunten met betrekking tot de toekomstige koers van de gemeente Barneveld.
- b) Maatschappelijk effect: Duidelijkheid geven over, en faciliteren van de toekomstige koers van de gemeente Barneveld.

4a. Argumenten

N.v.t.

4b. Tegenargumenten/Kanttekeningen

Het is belangrijk op te merken dat deze Hoofddlijnennotitie Barneveld 2040 – zoals de naam al zegt – een notitie op hoofdlijnen is en in feite niet meer en niet minder dan een vertrekpunt voor de later dit jaar op te stellen Omgevingsvisie Barneveld. Immers: in dát document (de Omgevingsvisie Barneveld, dus) worden nadere uitwerkingen opgenomen en – niet minder belangrijk – wordt de participatie met inwoners, ondernemers en belanghebbenden gezocht. Dat is ook vanzelfsprekend, want de Omgevingsvisie Barneveld zoomt, per definitie, in op de omgeving van mensen.

5. Alternatieve scenario's

In Deel B (de Hoofddlijnennotitie Ontwikkelingscenario's Gemeente Barneveld) is een drietal ontwikkelscenario's geschetst, dat zich als volgt laat samenvatten: 'Groei Afremmen', 'Groei Voortzetten' en 'Groei Aanjagen'. Uit de achterliggende periode is naar voren gekomen dat in eerste instantie niet naar scenario 1 ('Groei Afremmen') wordt gekeken.

6. Proces

Vervolg/besluitvormingsproces (inclusief participatie)

- Gemeenteraad 7 juli 2021
- *Vervolgens opstellen Omgevingsvisie Barneveld (Najaar 2021)*

Planning

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

7. Financiën

N.v.t.

8. Risico's/Bedreiging

Behoud van Voorthuizen (risico bij concentratie van alle groei in gebied Barneveld-Harselaar-Voorthuizen betekent dat één samengesmolten stedelijk gebied ontstaat zonder specifiek onderscheid van eigen kernkarakter Voorthuizen). Zie beslip punt 3.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,	
de secretaris,	de burgemeester,
W. Wieringa	J.J. Luteijn

Bijlagen:

1. Hoofdlijnennotitie Barneveld 2040 – Keuzes voor de toekomst van de gemeente Barneveld.